

IV. Spoření

Petr Zámečník, VŠE
3PE568 Osobní a rodinné finance

Jaký je rozdíl mezi investicí a
spořením?

Hranice mezi spořením a investicí

- Poměrně mlhavá
- Spoření se od investice odlišuje zpravidla mírou rizika
- Alternativa: rozlišení investic a spoření podle typu příjmů (investice – variabilní příjem, spoření – pravidelný úrok)
- Další alternativa: Spoření – odkládání části příjmů, investice – alokace uspořených prostředků

Možnosti spoření

- Bankovní vklady (běžný účet, spořicí účet, termínovaný vklad, vkladní knížka, depozitní certifikáty)
- Vklady u družstevních záložen
- Stavební spoření
- Kapitálové a investiční životní pojištění
- Doplnkové penzijní spoření (dříve penzijní připojištění)
- Podílové fondy

Pojištění vkladů

- Pojištěny jsou bankovní vklady (vč. stavebních spořitelén) a vklady u družstevních záložén
- 100 % vkladu, max. 100 tis. EUR
 - Možno až dvojnásobek
 - Pozor na družstevní záložny
- Spravuje Fond pojištění vkladů pod Garančním systémem finančního trhu
- Nevztahuje se na podílové fondy, životní pojištění ani doplňkové penzijní spoření (penzijní připojištění)

Bezpečnost – není zadarmo

- Inflace (dlouhodobě kolem 2 - 3 %)
 - Cíl ČNB 2 % +/- 1 procentní bod

Rok															
00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3

Zdroj: http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace

- Inflace 2020 – 3,2 %
- Inflace září 2021 – 4,9 %
- Náklady příležitosti

Bankovní vklady

- Běžný účet
 - Výhody:
 - Pojištěný
 - Likvidní
 - Mnohdy přístup přes internet/telefon
 - Nevýhody:
 - Náklady na vedení účtu (a transakce)
 - Nízké úročení (nejčastěji 0 %)
 - Určení:
 - Platební styk
 - Pohotovostní likvidní rezerva (ve spojení s kontokorentním úvěrem či kreditní kartou stačí i úspory na krytí měsíčních životních nákladů)
 - Alternativa:
 - Účet vedený družstevní záložnou
 - Provádění platebního styku v hotovosti a na poště složenkami

Bankovní vklady II.

- Termínovaný vklad, vkladní knížka, spořicí účet
 - Výhody:
 - Pojištěné
 - Vyšší úročení než běžné účty
 - Vedení zdarma
 - Možnost nastavení likvidity
 - Nevýhody:
 - Nízké úročení (cca 0,2 – 1 % v závislosti na výpovědní lhůtě a výši vkladu) – dnes převážně nižší
 - Výpovědní lhůta (může být i nulová)
 - Určení:
 - Krátkodobé uložení finančních prostředků (cca do 1 roku, spíše v řádu měsíců)
 - Finanční rezerva (optimálně 2 – 3 měsíční příjmy)
 - Alternativa:
 - Fondy peněžního trhu
 - Vklady u družstevních záložen

Reálné „zhodnocení“

- Reálné zhodnocení peněz uložených na termínovaném účtu bude v letošním roce záporné.
- Průměrné reálné zhodnocení v letech 1992 – 2003 bylo:
 - Na termínovaných vkladech... 0,9 % ročně
 - Na běžných účtech..... -4,2 % ročně

Zdroj: Miloš Filip, Osobní a rodinné bohatství, 2006

Vklady u družstevních záložen

- Jak běžné účty, tak spořicí účty
 - Výhody (ve srovnání s bankovními produkty):
 - Nižší poplatky
 - Pojištěný
 - Nevýhody:
 - Vyšší riziko (kampeličky mají nižší kapitál a méně regulované podnikání)
 - Klient se musí stát družstevníkem
 - Různý rozsah služeb různých záložen
 - Různé podmínky pro vstup do záložny (jsou jak veřejné a hromadného charakteru, tak „elitářské“ pracující samy pro sebe)
 - Negativní pověst záložen
 - Určení:
 - Alternativa k bankovním účtům a vkladům
 - Užití:
 - Platební styk
 - Krátkodobé uložení peněžních prostředků (optimálně 2 – 3 měsíční platy)

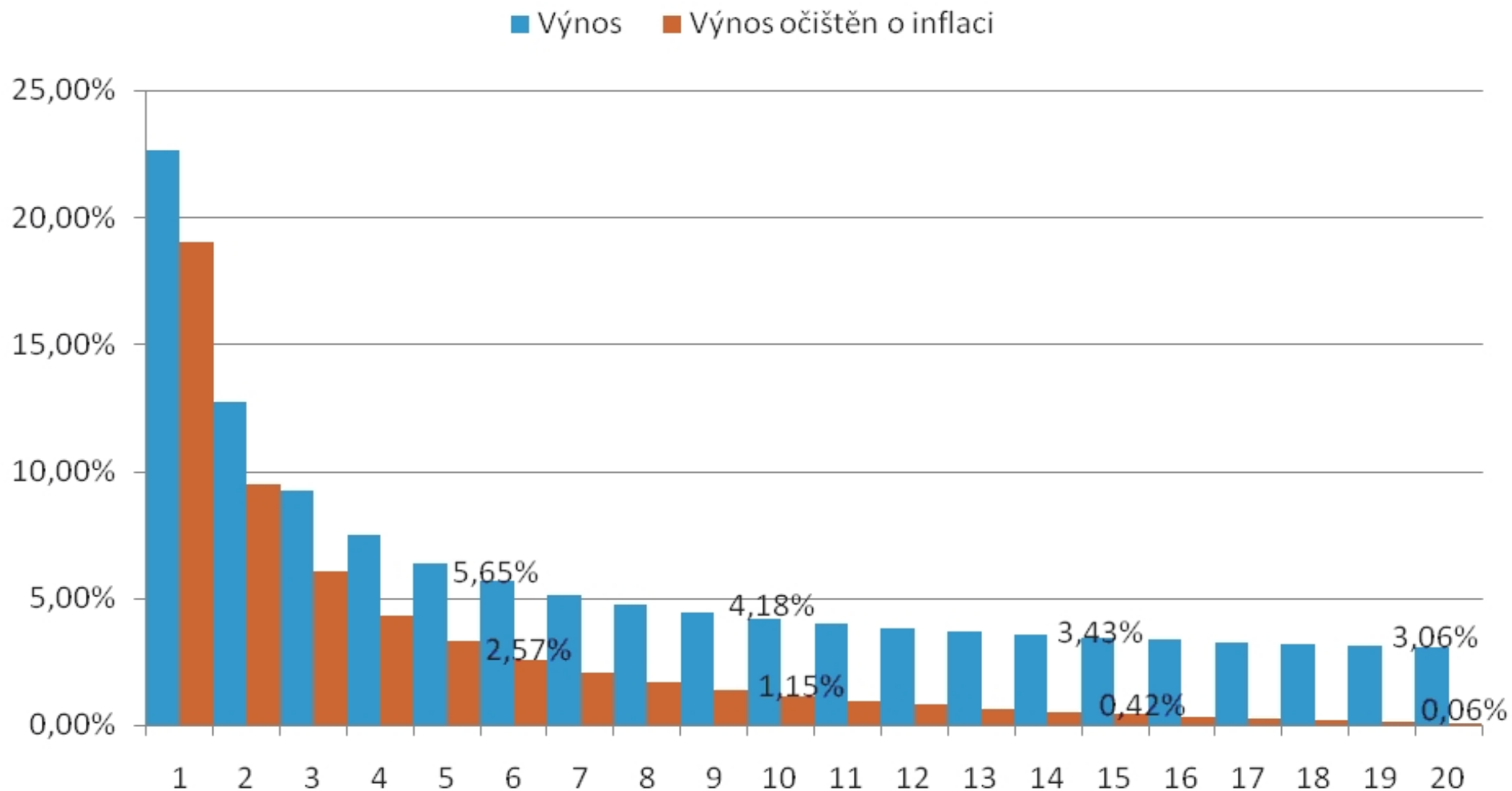
- Pozor změna! Od 1. 7. 2015 musí být vklad do družstva 10 %
 - Pro dříve uzavřené vklady od r. 2018

Stavební spoření

- Středně až dlouhodobý spořicí nástroj
 - Vázací doba 6 let
 - Lze spořit déle, při kratší době spoření sankce nejčastěji 0,5 % z cílové částky a ztráta nároku na státní příspěvek
- Poskytují specializované banky – stavební spořitelny
- Státní příspěvek
 - 10 % z roční naspořené částky (dříve 15 %, ještě dříve 25 %)
 - Maximálně z 20 000 Kč
 - Maximálně 2 000 Kč/rok
- Další podpora: možnost odpočtu úroků z úvěru od základu daní
- Nabízí 5 stavebních spořitelen (v r. 2008 se dvě sloučily)
- Návazně překlenovací a řádný úvěr ze stavebního spoření
- Úrokové sazby z vkladů cca 1 %
- Poplatek: Sjednání 1 % z cílové částky, vedení 300 Kč až 360 Kč

- Možnost získání velmi zajímavého zhodnocení „za pár dnů“

Výnos stavebního spoření

Zdroj: <http://www.hypindex.cz/clanky/stavebni-sporeni-pro-sporeni-neni-vyhodne/>

Příspěvek státního příspěvku stavebního spoření k celkovému výnosu stavebního spoření

Rok	Celkový vklad	Státní příspěvek	Výnos ze státního příspěvku
1	20 000 Kč	2 000 Kč	10,00%
2	40 000 Kč	2 000 Kč	5,00%
3	60 000 Kč	2 000 Kč	3,33%
4	80 000 Kč	2 000 Kč	2,50%
5	100 000 Kč	2 000 Kč	2,00%
6	120 000 Kč	2 000 Kč	1,67%
7	140 000 Kč	2 000 Kč	1,43%
8	160 000 Kč	2 000 Kč	1,25%
9	180 000 Kč	2 000 Kč	1,11%
10	200 000 Kč	2 000 Kč	1,00%
11	220 000 Kč	2 000 Kč	0,91%
12	240 000 Kč	2 000 Kč	0,83%
13	260 000 Kč	2 000 Kč	0,77%
14	280 000 Kč	2 000 Kč	0,71%
15	300 000 Kč	2 000 Kč	0,67%
16	320 000 Kč	2 000 Kč	0,63%
17	340 000 Kč	2 000 Kč	0,59%
18	360 000 Kč	2 000 Kč	0,56%
Celkem		36 000 Kč	1,02%

Dlouhodobý výnos stavebního spoření (18 let)

- Příspěvek státního příspěvku – 1,02 %
- Zhodnocení (při 1% úroku) – 0,85 %
- Zhodnocení po započítání poplatků – 0,65 % až 0,67 %

- Celkové čisté zhodnocení – 1,69 % až 1,67 %

- Inflační cíl ČNB a ECB: 2 %

Kapitálové a investiční životní pojištění

- Dlouhodobý „spořicí“ produkt
 - Pozor, ČNB!
- Státem podporovaný
 - Smlouva min. na 60 měsíců do věku min. 60 let
 - Daňově odčitatelná položka až do výše 24 tis. Kč/rok
 - Zaměstnavatel může do daňového základu zahrnout příspěvek na IŽP či KŽP do výše 50 tis. Kč/rok
 - Tento příjem nedaní ani zaměstnanec
 - Nesmí se vybrat, jinak dodanění
- Kapitálové životní pojištění
 - Obsahuje „kapitálovou složku“
 - Garantuje minimální zhodnocení (max. 1,3 % - technická úroková míra; únor 2015)
 - Vyšší technická úroková míra znamená vyšší cenu pojistného (pojišťovna musí počítat s vyšším „zaručeným výnosem“ pro klienty)
 - Pojištěný nemá přehled o umístění investice
 - <http://www.mesec.cz/clanky/jak-je-to-s-celkovym-zhodnocenim-u-zivotniho-pojisteni/>
- Investiční životní pojištění
 - Investiční složku lze umístit do různých podílových fondů (určených pojišťovnou)
 - Poměrně drahý způsob investic

Kapitálové a investiční životní pojištění II.

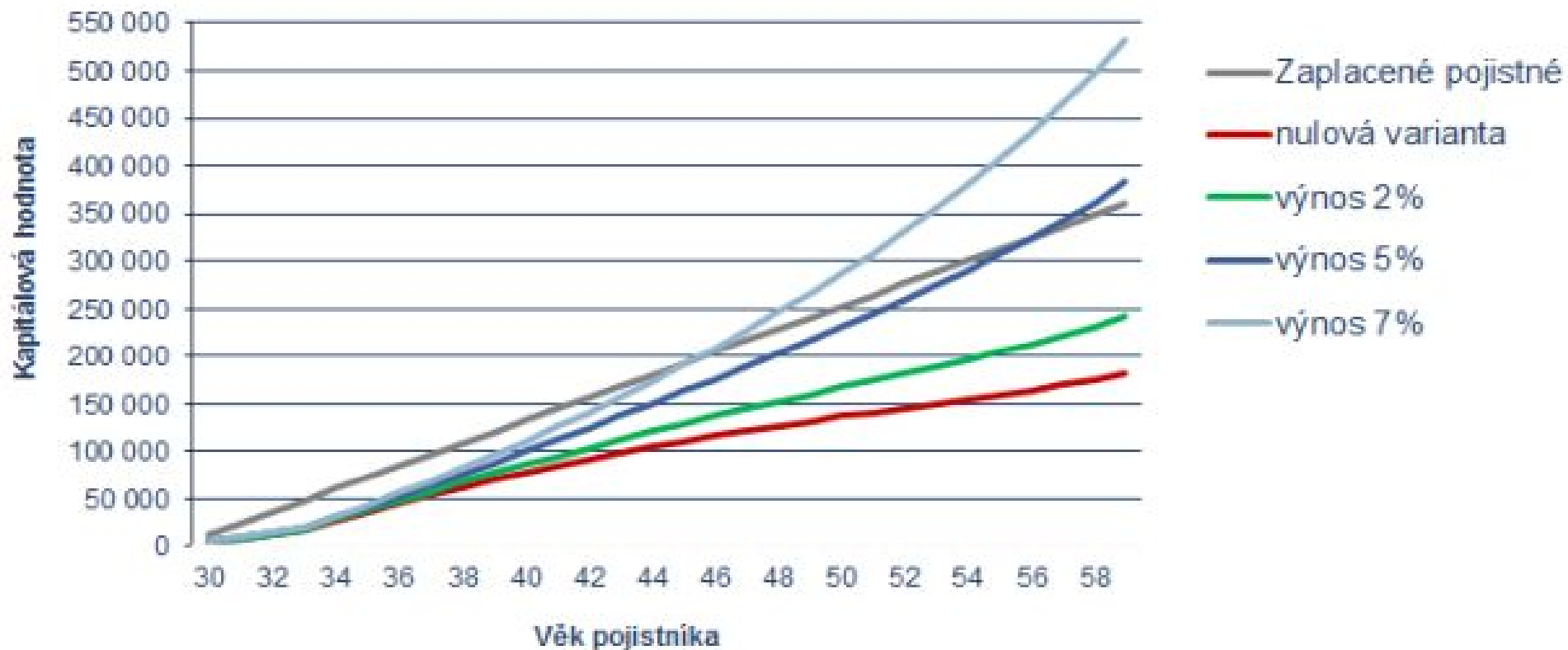
- Pojištění „na dožití“
- Investuje se pouze investiční či kapitálová složka
- Riziková složka – pojištění pro případ smrti (může být minimalizována pojistná částka)
- Mnohdy netransparentní poplatky a připisování výnosů!
 - Připravuje se úprava
 - Samoregulace poskytovaných informací od 1.1.2015
 - Modulace pojistného
 - SUN
 - Syntetické TER

Příklad modulace pojistného

Doba trvání pojištění (roky)	Zaplacené pojistné	Kapitálová hodnota (výnosnost 5 %)	Hodnota odkupného
1	12 000 Kč	4 593 Kč	0 Kč
2	24 000 Kč	9 265 Kč	0 Kč
3	36 000 Kč	14 009 Kč	3 491 Kč
10	120 000 Kč	87 743 Kč	75 096 Kč
15	180 000 Kč	149 490 Kč	144 903 Kč
30	360 000 Kč	382 838 Kč	369 929 Kč

Ilustrativní modelace je znázorněna na: stáří klienta 30 let, doba trvání pojištění 30 let, pojistné 1 000 Kč/měsíc, pojistná částka na smrt 1 mil. Kč.

Příklad modulace pojistného

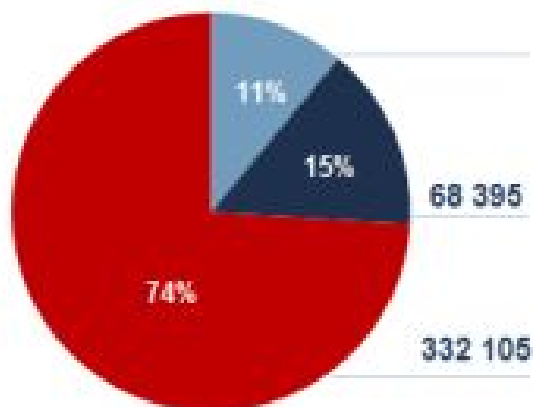
Zdroj: ČAP

Standardizovaný ukazatel nákladovosti (SUN)

Příklad rozloženého pojistného

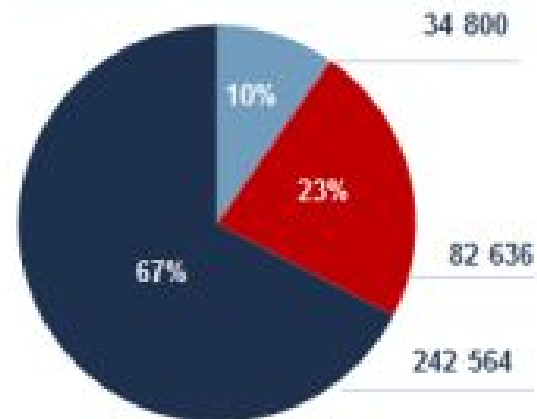
Stáří klienta 35 let,
doba trvání
pojištění 25 let,
pojistné 1500
Kč/měsíc,
pojistná částka na
smrt 4 mil. Kč

Vyšší krytí rizika, nižší investice

Stáří klienta 30 let,
doba trvání
pojištění 30 let,
pojistné 1000
Kč/měsíc, pojistná
částka na smrt
1 mil. Kč

Nižší krytí rizika, vyšší investice

- náklady pojistitele (ziskatelské, správní, inkasní, likvidační)
- rizikové pojistné
- pojistné k investování

Finanční arbitř

- Několik rozhodnutí o životním pojištění
 - Pojištění bez pojistné částky na riziko smrti není pojištění
 - Pojištění, u kterého není možné spočítat náklady, je neplatné
 - A to navzdory motivu provize za jeho uzavření

Regulace provizí

- Ručení za provize 5 let (dříve 2 roky)
- Vztahuje se na všechna životní pojištění
 - Výsledek: Zdražení pojistek

Doplňkové penzijní spoření

- Novinka od 1. 1. 2013
- Dlouhodobý spořicí produkt
- Státem podporovaný
 - Smlouva min. na 60 měsíců a do důchodového věku
 - U transformovaného fondu do věku 60 let
 - Státní příspěvek až 230 Kč/měsíc (při vkladu 1000 Kč)
 - Od 1. 7. 2024 – 20 % z vkladu do 1700 Kč/měsíc
 - Daňově odčitatelná položka až do výše 48 tis. Kč/rok (při uložení 60 tis. Kč/rok)
 - Zaměstnavatel až do výše 50 tis. Kč/rok bez dalších odvodů (pozor, dohromady s příspěvkem na IŽP a DIP)
- Státem regulované poplatky, marketingové náklady i provize

Doplňkové penzijní spoření II.

- Nevýhody:
 - Vklady nejsou pojištěné
 - Konzervativní strategie v transformovaném fondu (nízké riziko, ale nízký výnos)
- Výhody:
 - Státní podpora
 - Provozované institucemi, jejichž matky mají rating vyšší než rating České republiky
 - Donutí člověka spořit na stáří
 - Nyní možnost volby dynamické strategie
 - Předdůchod (u účastnických fondů)

Průměrné zhodnocení penzijních fondů

Penzijní fond	Zhodnocení za období 2000 - 2007
ČSOB PF Progres	3,95%
Generali PF	3,71%
PF Komerční banky	3,67%
ING PF	3,65%
PF České spořitelny	3,46%
PF České pojišťovny	3,40%
Allianz PF	3,35%
AXA PF	3,25%
ČSOB PF Stabilita	3,18%
AEGON PF*	4,50%

** Výnosnost pouze za rok 2007*

Zdroj: *Analýza společnosti Fincentrum*

SUP - komplexní ukazatel

Penzijní fond	Výše prostředků ke dni přiznání penze	Měsíční dávka penze muži	Měsíční dávka penze ženy
PF Komerční banky	701 294 Kč	3 832 Kč	3 228 Kč
ČSOB PF Stabilita	639 691 Kč	3 478 Kč	2 951 Kč
PF České spořitelny	652 129 Kč	3 357 Kč	3 001 Kč
ING PF	654 405 Kč	3 147 Kč	2 661 Kč
PF České pojišťovny	656 254 Kč	3 115 Kč	2 766 Kč
Generali PF.	656 763 Kč	3 104 Kč	2 757 Kč
ČSOB PF Progres	544 218 Kč	2 959 Kč	2 511 Kč
AXA PF	657 308 Kč	2 756 Kč	2 366 Kč
Allianz PF*	783 384 Kč	x	x
AEGON PF**	x	x	x

* Fond neposkytl potřebné údaje (TÚM, úmrtnostní tabulky), nebylo možné provést výpočet dávky penze. Považuje tyto údaje za interní.

** Neexistují průměrné hodnoty nákladů pro výpočet spořicí části, proto nemůže být vypočten komplexní SUP.

Zdroj: Analýza společnosti Fincentrum

Související na Youtube.com

- Kanál [Finanční gramotnost](#)
- Jak spořit dětem
- Které stavební spoření vybrat pro novorozence?
- Stavební spoření: Jak efektivně využít státní příspěvek
- Proč a jak spořit v penzijních fondech
- Spořit dětem na penzi? To nedává smysl...
- Proč nepoužívat životní pojištění k investování
- Inflace dopadá na každého jinak
- Proč akcie ochrání před inflací
- Konzervativní investoři to mají těžké... a prodělají
- Pojištění vkladů: Co a kde je pojištěno?